

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2007 m. gegužės 24 d. Nr. FA-1060-1P-30
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
valstybės kontrolieriaus pavaduotojo Viktoro Švedo
2006-06-19 pavedimą Nr. 1060-1P,
2-ojo audito departamento direktorės Zitos Valatkienės
2006-07-25 pavedimą Nr. 1060-1P-1

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Marjana Vilkevičienė (grupės vadovas)
Vida Balčiūnienė
Irina Kiškina
Rimgaudas Gamulis

Auditas pradėtas 2006-06-20
Auditas baigtas 2007-05-24

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl informacinių sistemų bendros kontrolės	6
2. Kiti pastebėjimai	7

IŽANGA

Vykdamas valstybės kontrolieriaus pavaduotojo V. Švedo 2006-06-19 pavedimą Nr. 1060-1P ir 2-ojo audito departamento direktorės Z. Valatkienės 2006-07-25 pavedimą Nr. 1060-1P-1, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijoje atliktas finansinis (teisėtumo) auditas.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkines operacijas bei įvykius ir jų parodymą finansinėse bei kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių bei priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2007 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu bei informacinių sistemų bendrąją kontrolę.

Auditą atliko Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė M. Vilkevičienė, vyresnioji valstybinė auditorė V. Balčiūnienė bei Informacinių technologijų valdymo ir audito departamento valstybiniai auditoriai I. Kiškina ir R. Gamulis.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija) yra biudžetinė įstaiga, Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, pagal savo kompetenciją vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas valstybės ūkio valdymo funkcijas ir įgyvendina šioje srityje valstybės politiką.

Ūkio ministerijos adresas – Gedimino pr. 38/2, 01104 Vilnius, identifikavimo kodas – 188621919.

Audituojamu laikotarpiu Ūkio ministerijai vadovavo ūkio ministrai – iki 2006 m. liepos 18 d. Kęstutis Daukšys, nuo 2006 m. liepos 19 d. Vytautas Navickas. Finansų ir apskaitos skyriaus vedėja dirbo Stasė Rimkienė.

Ši valstybinio audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl 2007 m. valstybės biudžeto projekto, dėl valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2006 metų finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituojamas laikotarpis – 2006 metai.

Audituos finansinės atskaitomybės formos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2006 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2006 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2007 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2007 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto 2006 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2007 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 8), Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2007 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-1), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2007 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11), Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2006 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12), Aiškinamasis raštas prie 2006 metų finansinės atskaitomybės.

Audituojamu laikotarpiu Ūkio ministerija vykdė 21 programą.

Ūkio ministerijai 2006 metams patvirtinta 616 810 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš kurių išlaidoms - 560 018,1 tūkst. Lt (tarp jų 10 774 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 56 791,9 tūkst. Lt turtui įsigyti. Be to, Ūkio ministerija naudojo 350 164,1 tūkst. Lt 2005 metais nepanaudotų ir 3 291,4 tūkst. Lt 2006 metų viršplaninių asignavimų. Iš visų 2006 metų 970 265,5 tūkst. Lt asignavimų ministerija panaudojo 440 390,8 tūkst. Lt.

Lietuvos Respublikos 2006 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Ūkio ministerijai patvirtinta 2 285 tūkst. Lt pajamų įmokų į valstybės biudžetą, faktiškai surinkta 2 285,6 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais.

Audito metu buvo tiriama ir vertinama vidaus kontrolė, įskaitant informacinių sistemų bendrąją kontrolę, ir jos rizika, nustatytas reikšmingų rizikos veiksnių galimas poveikis finansinei atskaitomybei, įvertintos vadovybės numatytos vidaus kontrolės procedūros rizikai mažinti ir valdyti, atlikti kontrolės testai ir pagal jų rezultatus įvertintas vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumas ir nuoseklumas.

Siekiant įgyvendinti audito tikslus ir sumažinti audito riziką, pagal sudarytas audito programas atliktos ilgalaikio turto, transporto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo ir išlaidų programoms vykdyti savarankiškos audito procedūros.

Atliktas valstybės biudžeto asignavimų 2007 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimo teisėtumo įvertinimas.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl informacinių sistemų bendros kontrolės

1.1. Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punktas įpareigoja ne rečiau kaip vieną kartą per trejus metus įvertinti, kaip vidaus kontrolė veikia viešajame juridiniame asmenyje.

Ūkio ministerijoje nebuvo atliktas vienos iš vidaus kontrolės sričių - informacinių sistemų (toliau – IS) auditas.

1.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-04-19 nutarimu Nr. 451 patvirtintų Valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklių 4, 5 ir 6 punktai reglamentuoja valstybės informacinių sistemų steigėjams prievolę parengti IS, IS duomenų saugos nuostatus ir projekto specifikacijas, šiuos dokumentus derinti ir pateikti registruoti IS plėtrą koordinuojančioms institucijoms. Taisyklių 6 punktas numato, kad informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai rengiami vadovaujantis Tipiniais duomenų saugos nuostatais, patvirtintais vidaus reikalų ministro 2003 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. IV-272. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-09-04 nutarimu Nr. 952 patvirtintų Bendrųjų duomenų saugos reikalavimų 6 punktas nustato, kad sistemos tvarkytojas, vadovaudamasis Tipiniais duomenų saugos nuostatais, rengia ir, suderinęs su Vidaus reikalų ministerija, tvirtina sistemos duomenų saugos nuostatus, kurie kartu su rengtinomis detalėmis instrukcijomis, procedūrų aprašymais ir saugaus darbo su duomenimis tvarka apibrėžia sistemos saugumo politiką.

Ūkio ministerijoje nėra patvirtintų duomenų saugos nuostatų, bendrųjų informacijos saugos politiką sudarančių tvarkų ir taisyklių. Informacijos sauga reglamentuojama atskiromis tvarkomis, kurios neapima visų IS valdymo sričių (nesukurta nenumatytų situacijų valdymo principų ir planų; finansinėms IS taikomos nerašytinės saugos priemonės).

1.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-09-04 nutarimu Nr. 952 patvirtintų Bendrųjų duomenų saugos reikalavimų 10 punktas reglamentuoja sistemos tvarkytojo privalomas nuostatas dėl rizikos veiksnių, galinčių turėti įtakos duomenų saugumui, įvertinimo. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2003-07-16 įsakymu Nr. IV-272 patvirtintų Tipinių duomenų saugos nuostatų IV skyrius papildomai reglamentuoja rizikos įvertinimo ir detalių darbo tvarkų privalomas nuostatas.

Ūkio ministerijoje nėra patvirtintos IS rizikos analizės ir valdymo metodikos, nepakankamai atliekamas IS grėsmių vertinimas, pažeidžiamumų, kontrolės priemonių ir liekamosios rizikos nustatymas.

1.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-09-04 nutarimu Nr. 952 patvirtintų Bendrųjų duomenų saugos reikalavimų 5 punkte, užtikrinant duomenų saugą, rekomenduojama vadovautis LST ISO/IEC 17799:2002 standartu, kuriame nurodoma, kad organizacija turi paskirti informacinio turto valdytojus („savininkus“)¹, sukurti informacijos saugos komitetą.

Ūkio ministerijoje nėra sukurto informacijos saugos komiteto, nepatvirtinti ministerijos IS ir jų posistemų valdytojai („savininkai“).

1.5. Kiti pastebėjimai dėl Informacinių sistemų bendros kontrolės vertinimo Ūkio ministerijos vadovybei buvo pateikti Valstybės kontrolės 2006-10-13 raštu Nr. S-(20-1.10.1)-1686.

Ministerija ėmėsi priemonių, kad būtų pašalinti trūkumai, nustatyti informacinių sistemų bendros kontrolės vertinimo metu, tačiau ne visi trūkumai pašalinti ir rizika, naudojant informacines technologijas, išlieka.

Rekomendacijos

1. Nustatyti Ūkio ministerijos eksploatuojamų IS valdytojus („savininkus“).
2. Sukurti su informacinėmis technologijomis susijusios rizikos valdymo sistemą.
3. Patvirtinti Ūkio ministerijos IS duomenų saugos politiką – duomenų saugos nuostatus su detaliomis instrukcijomis, procedūrų aprašymais ir saugaus darbo su duomenimis tvarka ir taisyklėmis.
4. Periodiškai atlikti IS auditus.

2. Kiti pastebėjimai

Apie auditorių pastebėjimus, vertinant Ministerijos vidaus kontrolę ir priimtus sprendimus, susijusius su valstybės lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumo požiūriu, vadovybė informuota audito metu. Mūsų pateiktos rekomendacijos dėl priemonių rizikai sumažinti ir valdyti yra įgyvendintos iki audito pabaigos.

Pastebėjimai dėl autotransporto naudojimo Ūkio ministerijai pateikti Valstybės kontrolės 2007-05-09 raštu Nr. S-(20-1.10.1)-681 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Marjana Vilkevičienė

¹ Valstybiniai auditoriai vartoja *valdytojo* „savininko“ sąvoką, nes oficialioje angliškoje šio standarto versijoje vartojamas *owner* terminas.

